

SPIS TREŚCI

Analityczny spis treści

Wstęp

Rozdział 1 **Pierwsze zagadnienia filozofii przyrody – problem elementarności**

Aneks 1 Jak myślenie krytyczne przekształciło starożytny obraz świata

Rozdział 2 **Filozoficzny mit o stworzeniu – Platońska filozofia przyrody**

1. Idee i ich cienie
2. Stawanie się i istnienie
3. Prototyp pojęcia przestrzeni
4. Czas: ruchomy obraz wieczności
5. Symetrie
6. Osiągnięcia platońskiej filozofii przyrody

Aneks: Idea platonizmu w dziejach filozofii Zachodu

Rozdział 3 **Fizyka Arystotelesa**

1. Wprowadzenie: ze świata idei do konkretnego
2. W ontologicznej perspektywie
3. W perspektywie fizyki
4. Filozofia zmienności
5. Teoria hylemorfizmu
6. Zasady dynamiki Arystotelesa
7. Znaczenie fizyki Arystotelesa

Aneks 3 Arystotelizm i platonizm – rywalizacja systemów

Rozdział 4 **Metoda kosmologicznych spekulacji Arystotelesa**

Aneks 4 Starożytne poglądy na budowę Wszechświata

Rozdział 5 **Mechanicizm Kartezjusza**

1. Droga ku metodzie empirycznej
2. Geometryczna mechanika Kartezjusza
3. Geometryczny mechanicyzm Kartezjusza
4. W kontekście systemu

Aneks: Filozofia przyrody od średniowiecza do czasów nowożytnych

Rozdział 6 **Izaak Newton i matematyczne zasady filozofii przyrody**

1. Wprowadzenie; ku nowej metodzie
2. Wstęp do Principiów
3. Reguły rozumowania w filozofii
4. Scholizm

Aneks: Mechanistyczny obraz świata w Principiach newtona

Rozdział 7 **Świat Leibniza, najlepszy z możliwych**

1. Leibniz i Kartezjusz: prawem kontrastu
2. Logika Boga i logika świata

	3. Świat substancji 4. Celowość świata 5. Od dynamiki metafizycznej do dynamiki fizycznej 6. Relacyjna teoria przestrzeni i czasu
Aneks 7	Polemika Leibniza z Clarkiem
Rozdział 8	Immanuel Kant: aprioryczne warunki nauk
	1. Pytanie źródłowe: jak możliwe są nauki 2. Sądy syntetyczne a priori 3. Jak możliwa jest czysta matematyka. Kategorie przestrzeni i czasu 4. Jak możliwe jest czyste przyrodoznawstwo 5. Granice filozofii 6. Krytyka kantowskiej krytyki
Aneks:	Hipoteza kosmogoniczna Kanta – Laplace’a
Rozdział 9	Romantyczna filozofia przyrody
	1. Wprowadzenie: od mistyki do idealizmu 2. Mistyka bytu 3. Fichte: romantyczna teoria nauki 4. Spekulatywna fizyka Schellinga 5. Filozoficzne przyrodoznawstwo 6. Spór o Hegla 7. Ocena i wnioski
Aneks 9	Romantyzm w Polsce – między filozofią a literaturą
Rozdział 10	Kosmologia Whiteheada: Wszechświat jako proces
	1. Źródła wielkiego systemu 2. Filozofia spekulatywna a nauki empiryczne 3. Koncepcja przyrody 4. Teoria rozdzielenia przyrody i jej krytyka 5. Przestrzeń i czas 6. Metafizyka procesu 7. Kilka uwag na zakończenie
Aneks 10	Filozofia procesu i jej kontynuacja w myśleniu współczesnym
Rozdział 11	Otwarty wszechświat Poppera
	1. Ogólna charakterystyka myśli Poppera 2. Intelktualna moralność Poppera 3. Obrona filozofii i antyesencjalizm 4. Trzy światy Poppera 5. Filozoficzny i kosmologiczny indeterminizm Poppera 6. Metafizyka prawdopodobieństw 7. Strategie ewolucji 8. Uwagi końcowe
Aneks 11	Wpływ myśli Poppera na współczesną filozofię nauki
Rozdział 12	Nauka jako filozofia
	1. Od nauki do filozofii 2. Mechanicyzm i jego upadek 3. Filozoficzne zagadnienia teorii względności 3.1 Teoria względności a kantyzm 3.2 Teoria względności a pozytywizm i operacjonizm

	3.3 Kosmologia relatywistyczna a filozofia
	4. Filozoficzne zagadnienia mechaniki kwantowej
	5. Filozoficzne zagadnienia unifikacji fizyki
Aneks 12	Marzenia o jedności – zarys filozofii Alberta Einsteina

Rozdział 13 Zagadnienia i metody filozofii przyrody

	1. Wzrost krytycyzmu
	2. Istnienie filozofii przyrody
	3. Racjonalność świata
	4. Spór o substancję
	5. Inne zagadnienia filozofii przyrody
Aneks 13	Różne ujęcia filozofii przyrody

Bibliografia

Wykaz publikacji książkowych ks. Prof. Michała Hellera

Indeks rzeczowy

Indeks osób